

מכון ירושלים למחקרי מדיניות
השנתון הסטטסטי לירושלים מס' 32
הודעה לתקשורת

אם אתה ירושלמי, יש סיכוי טוב שאתה מתחת לגיל 24, נשוי, בעלים של מכונית שנמצאת על הכביש יותר מ-8 שנים ואתה לא מוציא יותר מ-3,600 ש"ח בחודש.

יום ירושלים 2018 בסימן מגמות מתחזקות

- אוכלוסיית ירושלים מונה עשירית מתושבי ישראל ומתאפיינת במבנה גילים צעיר (מחצית האוכלוסייה צעירה מ-24 שנים)
- בשנת 2016 נולדו 24,100 תינוקות בירושלים. שיעור הילודה בקרב האוכלוסייה היהודית ממשיך זו השנה השנייה להיות גבוה משיעור הילודה בקרב האוכלוסייה הערבית. השכונה בה נולדים הכי הרבה תינוקות היא מאה שערים ובתי אונגרין (52 לידות לאלף תושבים).
- כנראה שבירושלים מתחתנים קצת יותר. שיעור הנשואים (66%) גבוה לעומת ישראל (62%) והרבה יותר גבוה בהשוואה לתל אביב (45%) וחיפה (55%).
- ההוצאה החודשית הממוצעת במשקי הבית בירושלים נמוכה בהשוואה לישראל, לתל אביב ולחיפה. ההוצאה החודשית לנפש – 3,600 ש"ח, בהשוואה ל-4,800 ש"ח בישראל, 7,700 ש"ח בתל אביב ו-5,900 ש"ח בחיפה.
- ירושלים היא הפופולארית ביותר בקרב דוקטורנטים בישראל. מספר הסטודנטים לתואר שלישי באוניברסיטה העברית הוא הגבוה ביותר בארץ.
- שנת 2017 היתה שנת שיא בהיקפי התיירות לירושלים. בשנה זו הגיע מספר האורחים במלונות ל-1,653,900 ומספר הלינות ל-4,504,400. המדינות העיקריות מהן הגיעו התיירים היו: ארצות הברית, רוסיה וסין.
- משנת 2014 חלה עלייה במספר העולים שבחרו בירושלים כמקום מגוריהם הראשון בישראל והם מגיעים בעיקר מארה"ב ואירופה (בניגוד למדינת ישראל

בה מרבית העולים מגיעים מרוסיה ואוקראינה) גם שיעור התמותה בעיר נמוך מישראל (4.2 פטירות לאלף תושבים – לעומת 5.2 בישראל).

- ירושלים היא העיר הערבית הגדולה בישראל, העיר החרדית הגדולה בישראל והעיר עם האוכלוסייה הכללית השנייה בגודלה בישראל- כל קבוצות האוכלוסייה בעיר גדולות מאוד. גם השנה ממשיכה המגמה וחלקה של האוכלוסייה הערבית בעיר ממשיך לעלות במתינות.
- רוב (61%) תושבי ירושלים גרים בשטחים שהתווספו לעיר ב-1967. באזורים אלו מתגוררים 39% מהאוכלוסייה היהודית ו-99% מהאוכלוסייה הערבית.
- אחוז הגידול של האוכלוסייה הערבית בעיר ממשיך להיות גבוה מזה של האוכלוסייה היהודית. תחולת העוני בקרב האוכלוסייה הערבית ממשיכה (75%) להיות גבוהה באופן ניכר לעומת האוכלוסייה היהודית (29%).

נתוני השנתון ה-32 של מכון ירושלים למחקרי מדיניות שיוצא לאור מדי שנה על ידי מכון ירושלים למחקרי מדיניות ועיריית ירושלים מבוססים על עיבודים של מכלול רחב ומקיף של מקורות על ירושלים העיקריים שבהם: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עיריית ירושלים, משטרת ישראל, משרדי הממשלה למיניהם ונתוני הביטוח הלאומי.

השנתון הסטטיסטי לירושלים כולל השנה כ-250 לוחות ועשרות גרפים, ויעלה בשלמותו לאתר האינטרנט שלנו ביום ירושלים (13/5) [/http://jerusalemintstitute.org.il](http://jerusalemintstitute.org.il)

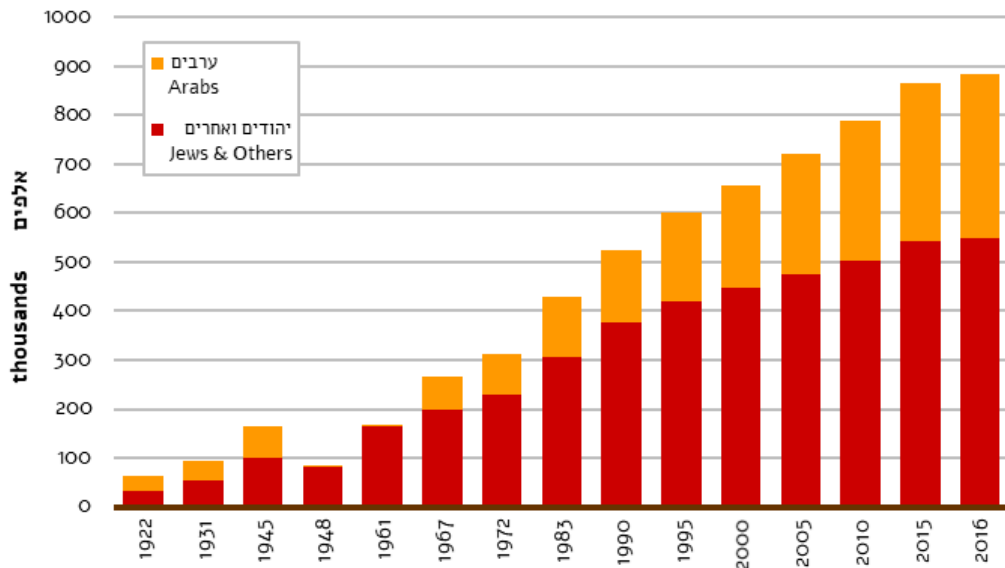
אוכלוסייה סוף 2016

- בסוף שנת 2016 מנתה אוכלוסיית ירושלים 882,700 תושבים. מתוכם: 550,100 (62%) יהודים ואחרים (שאינם ערבים) ו-332,600 (38%) ערבים.
- אוכלוסיית ירושלים גדלה ב-2% בשנת 2016. שיעור גידול זה גבוה דומה לשיעור השנתי הממוצע מתחילת העשור (1.9%). האוכלוסייה בישראל כולה גדלה באותה שנה בשיעור זהה (2%).
- שיעור הגידול של האוכלוסייה הערבית בירושלים בשנת 2016 היה 2.7%, נמוך במעט מהשיעור הממוצע מתחילת העשור (2.9%), ונמוך גם מהשיעור הממוצע בעשור הקודם (3.1%).
- שיעור הגידול של האוכלוסייה היהודית בירושלים בשנת 2016 היה 1.5%, גבוה במעט מהשיעור הממוצע מתחילת העשור (1.4%), ומהשיעור בעשור הקודם (1.2%).
- התפלגות האוכלוסייה לפי דת: 536,630 יהודים (61%), 319,840 מוסלמים (36%), 15,720 נוצרים (2%) מהם 12,550 נוצרים ערבים, ועוד 10,290 ללא סיווג דת (1%).
- במהלך שנת 2016 גדלה אוכלוסיית ירושלים ב-2.0% (17,000 נפשות): האוכלוסייה היהודית גדלה ב-1.5% (8,100 נפשות) בעוד שהאוכלוסייה הערבית גדלה ב-2.7% (8,800 נפשות).

- גידול האוכלוסייה בירושלים בשנת 2016 (2.0%) גבוה מחיפה (0.2%), ומתל אביב (1.4%), וזהה לגידול בישראל כולה (2.0%).
- גידול האוכלוסייה היהודית בשנת 2016 עמד על 1.5%, והיה נמוך מגידול האוכלוסייה היהודית בישראל (1.9%).
- גידול האוכלוסייה הערבית בשנת 2016 עמד על 2.7%, שיעור גבוה מזה שנמדד בשנה שעברה (2.5%). באופן כללי ניכרת ירידה בשיעור הגידול של האוכלוסייה הערבית בירושלים ובישראל, אך שיעור הגידול בירושלים גבוה משיעור הגידול של האוכלוסייה הערבית בכלל ישראל (2.2% בשנת 2016).

אוכלוסיית ירושלים*, לפי קבוצת אוכלוסייה, 1922-2016
Population of Jerusalem*, by Population Group, 1922-2016

* בתחום השיפוט של ירושלים בשנה המתאימה The municipal area of Jerusalem in the corresponding year

פריסה גאוגרפית של האוכלוסייה

- בשנת 2016 התגוררו כ-542,410 תושבים (יהודים וערבים) באזורים שנוספו לירושלים בשנת 1967, והם היוו 61% מכלל תושבי ירושלים.
- בשכונות שנבנו באזורים שנוספו לירושלים בשנת 1967 התגוררו בשנת 2016 כ-207,640 יהודים ואחרים (לא ערבים) (38%), ו-327,700 ערבים (62%).
- 39% מכלל האוכלוסייה היהודית בעיר התגוררה בשנת 2016 בשכונות שנבנו באזורים שנוספו לירושלים בשנת 1967. 99% מכלל האוכלוסייה הערבית בעיר התגוררה בשנת 2016 באזורים שנוספו לירושלים בשנת 1967.
- השכונות היהודיות הגדולות בעיר הן: רמות אלון (46,140 תושבים), פסגת זאב (41,930), וגילה (30,900).
- השכונות הערביות הגדולות בעיר הן: בית חנינא (39,210), א-טור (26,460) וכפר עקב (26,320). יש לציין כי לגבי שתיים מהשכונות הערביות במזרח ירושלים: מחנה הפליטים שועפט וכפר עקב, המופרדות מיתר העיר על ידי גדר הביטחון, נתוני האוכלוסייה אינם ברורים ולפי אמדנים שונים האוכלוסייה בשכונות אלו גדולה הרבה יותר מהנתונים הרשמיים.

אוכלוסייה בשכונות שנבנו לאחר 1967 במזרח-ירושלים, 1985-2016

2016	2006	2000	1992	1985	
41,900	41,900	36,500	29,400	14,800	פסגת זאב
22,400	20,200	20,300			נווה יעקב
46,100	41,400	37,900	38,100	20,100	רמות
30,900	27,100	27,600	30,400	23,900	גילה
14,500	12,200	12,800	15,200	11,800	תלפיות מזרח

גיל חציוני - הגיל שמחצית מהאוכלוסייה צעירה ממנו והמחצית האחרת מבוגרת ממנו:

- כלל האוכלוסייה בירושלים: 23.8 (בישראל: 29.8)
- האוכלוסייה היהודית בירושלים: 25.7 (בישראל: 32.0)
- האוכלוסייה הערבית בירושלים: 21.1 (בישראל: 22.8)
- קבוצת האוכלוסייה בעלת מבנה הגילים המבוגר ביותר בירושלים הייתה האוכלוסייה הנוצרית הלא-ערבית. קבוצה זו היא הקטנה ביותר (3,170 תושבים) וגילה החציוני היה 43.3 שנה.

באזורים בהם מרבית האוכלוסייה היהודית היא מסורתית, חילונית ודתית:

- הגיל החציוני הצעיר ביותר: הר חומה (24), פסגת זאב דרום-מזרח (26), גבעת מרדכי (22) וקריית משה דרום (24)
- הגיל החציוני המבוגר ביותר: קריית וולפסון (56), טלביה (45) והמושבה הגרמנית (43).

באזורים בהם מרבית האוכלוסייה היא חרדית:

- הגיל החציוני הנמוך ביותר: רמות אלון (צפון-מזרח) והוא עמד על 14 שנים. השכונות בהן הגיל החציוני הוא 15 הן: רמת אשכול (מערב), רמות אלון צפון (מרכז), ו-16 בשכונות הבאות: מאה שערים ובתי אונגרין, מעלות דפנה (מערב), שמואל הנביא (מזרח), בית ישראל הישנה וקריית מטרסדורף (דרום)-רוממה עילית
- גיל חציוני גבוה יחסית נרשם בשכונות בהן מתגוררות אוכלוסייה חרדית ואוכלוסייה דתית-לאומית, כגון רמות אלון דרום (24).

באזורים בהם מרבית האוכלוסייה היא ערבית:

- הגיל החציוני הצעיר ביותר: מחנה פליטים שועפאט (18), ענאתא החדשה (18), ג'בל מוכבר (19), כפר עקב ועטרות (18), צור באהר (19), וראס אל עמוד (19).
- הגיל החציוני המבוגר ביותר: הרובע הנוצרי (32), באב א זהרה-מסעודיה (24), הרובע הארמני (27), ואדי ג'וז ושיח ג'ראח (25).

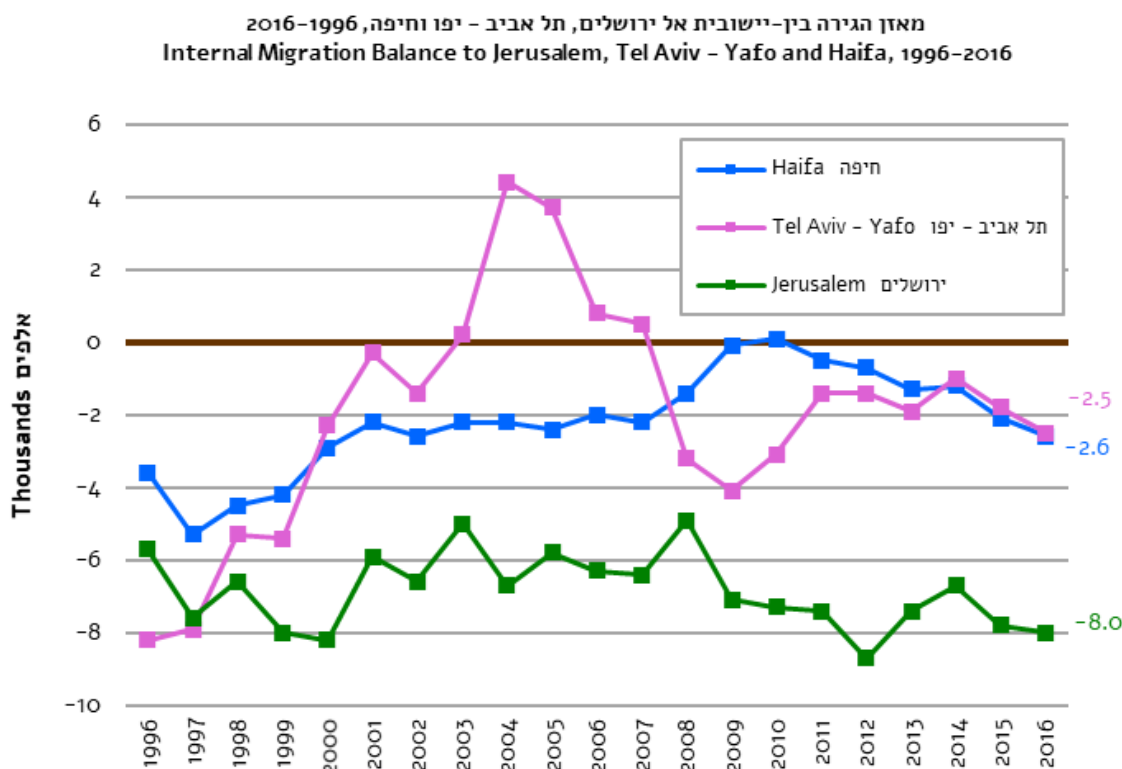
צעירים בני 20-34:

- אזורים בהם נרשם האחוז הגבוה ביותר של צעירים מכלל אוכלוסיית האזור הסטטיסטי: נחלת שבעה (43%), נחלת אחים וזכרון טוביה (41-42%) וזכרון יוסף ושבת צדק (39%).
- שכונות בהן נרשם האחוז הנמוך ביותר של צעירים מכלל אוכלוסיית השכונה: קריית וולפסון (14%), ניות (14%), רמת בית הכרם (15%), בית הכרם (דרום) (15%), וצמרת אלנבי (16%).

הגירה 2016

- עברו אל ירושלים 9,800 תושבים חדשים ועזבו אותה 17,700 מתושביה. מאזן ההגירה היה שלילי ועמד על -7,900.
- שיעור העוזבים בשנת 2016 (מספר העוזבים ביחס לגודל האוכלוסייה היהודית והאחרת בירושלים) עמד על 31.1 עוזבים לאלף תושבים יהודים. פחות שלילי בהשוואה לשיעור של 32.6-33.4 עוזבים לאלף תושבים בשנים 2015-2013.

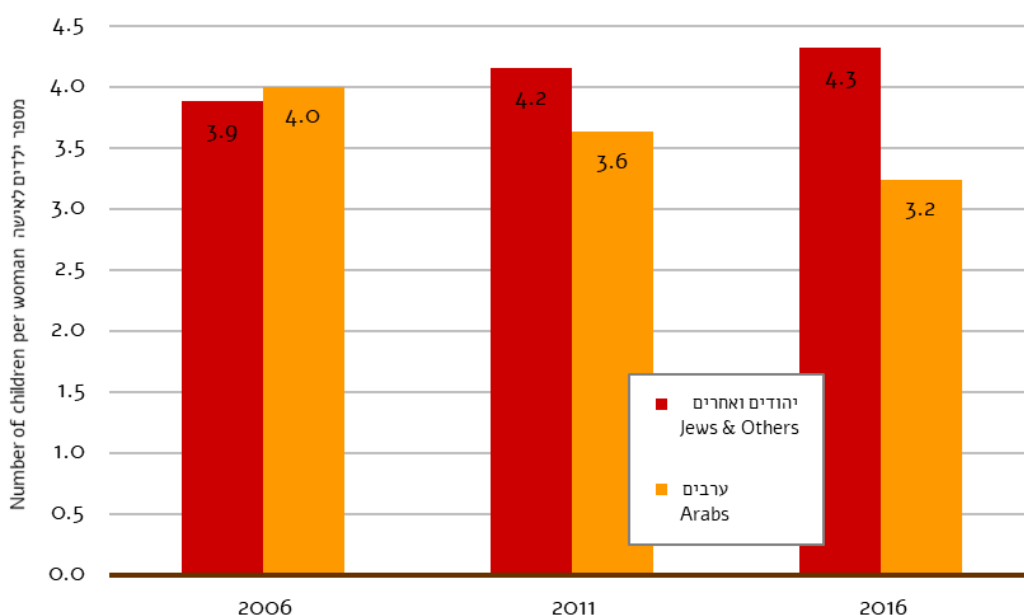
עלייה 2016

- בשנת 2016 השתקעו בירושלים 3,045 עולים, ומספרם היה גבוה במעט ממספר העולים שהשתקעו בתל אביב (2,819) וממספר העולים שהשתקעו בחיפה (2,090). כ-12% מכלל העולים לישראל בשנה זו השתקעו בירושלים.
- לירושלים כוח משיכה נמוך יחסית לעולים מעוטי משאבים. לכן בשנים בהן מרבית העולים לישראל הגיעו מברית המועצות לשעבר, חלקם של העולים שבחרו לגור בירושלים בכלל העולים לישראל היה נמוך - כ-7%. משנת 2002 ואילך חלה עלייה ניכרת בשיעור העולים הבוחרים בירושלים כמקום מגוריהם הראשון בישראל וזאת בשל עלייה בחלקם של העולים מארצות הרווחה (בעיקר מארה"ב וממערב אירופה).
- בשנת 2016 התגוררו בירושלים 72,060 תושבים שעלו לישראל מ-1990 ואילך - 8% מאוכלוסיית העיר ו-13% מקרב האוכלוסייה היהודית.

פריון וילודה 2016

- בשנת 2016 היה שיעור הפריון הכולל (מספר הילדים שאישה צפויה ללדת במהלך חייה) בירושלים 3.9, והוא היה גבוה באופן ניכר משיעורי הפריון בתל אביב ובחיפה (2.1 ו-2.2 בהתאמה) ומישראל (3.1).
- שיעור הפריון הכולל של הנשים היהודיות בירושלים עמד על 4.4 (בישראל), והוא היה גבוה משיעור הפריון הכולל בקרב הנשים הערביות בירושלים - 3.2 (בישראל). שיעור הפריון הכולל הגבוה בקרב הנשים היהודיות מושפע בעיקר משיעור הפריון הכולל הגבוה בקרב הנשים החרדיות (6.9 בישראל) ומשיעור הפריון הכולל הגבוה יחסית של הנשים הדתיות (4.2 בישראל).

שיעור פריון כולל בירושלים, לפי קבוצת אוכלוסייה, 2016, 2011, 2006
Total Fertility Rate in Jerusalem, by Population Group, 2006, 2011, 2016

- בשנים האחרונות חלה עלייה בשיעורי הפריון בקרב הנשים היהודיות הן בירושלים והן בישראל, בעוד שבקרב הנשים המוסלמיות חלה ירידה בשיעורי הפריון. בשנת 2006 היה שיעור הפריון הכולל בקרב האוכלוסייה היהודית בירושלים 3.9, הוא עלה ל-4.2 בשנת 2011 ול-4.3 בשנת 2016. בקרב האוכלוסייה הערבית ירד שיעור הפריון מ-4.0 בשנת 2006 ל-3.6 בשנת 2011 ול-3.2 בשנת 2016.
- בשנת 2016 נולדו בירושלים 24,200 תינוקות - 65% מהם נולדו למשפחות יהודיות ו-35% נולדו למשפחות ערביות. נתונים אלה דומים למשקלה של כל קבוצה באוכלוסיית העיר (62% ו-38% בהתאמה). אוכלוסיית ירושלים מתאפיינת בשיעורי ילודה גבוהים, בעיקר בקרב האוכלוסייה היהודית-חרדית והאוכלוסייה הערבית-מוסלמית.

חיים באושר בירושלים

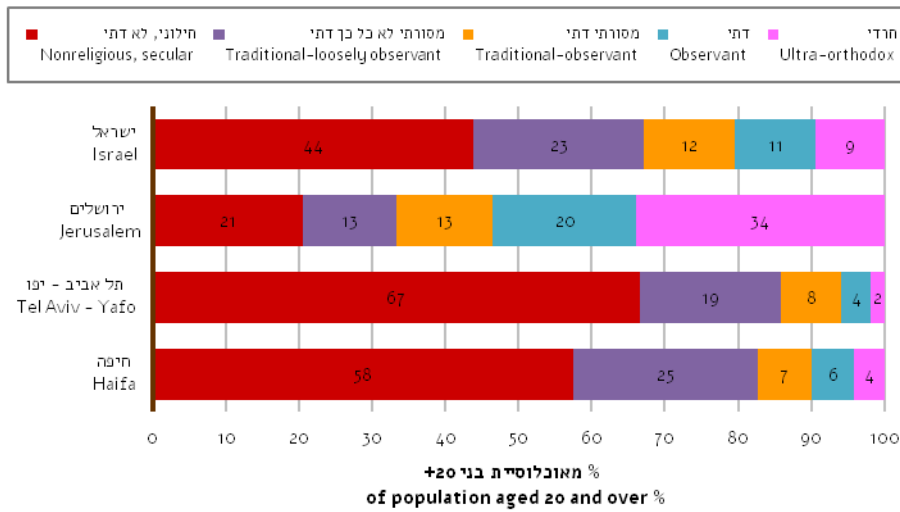
- 74% מהירושלמים מרוצים או מרוצים מאוד מאזור המגורים שלהם, לעומת 83% בישראל כולה, 83% בחיפה, ו-91% בתל אביב (ממוצע 2014-2016).
- 79% מהירושלמים מרוצה או מרוצה מאוד מדירת המגורים, לעומת 85% בישראל, 87% בתל אביב ו-84% בחיפה.

דתיות וחילוניות – יהודים

להלן נתונים על יהודים בני 20 ומעלה (ממוצע לשנים 2014-2016), לפי אופי הזהות הדתית (כפי שהם מגדירים את עצמם, עיבוד לסקר החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה).

- שיעור החרדים (34%) והדתיים (33%) בקרב האוכלוסייה היהודית בירושלים גבוה באופן משמעותי משיעורם בישראל (9%-1 ו-23% בהתאמה) וכן משיעורם בערים הגדולות. בתל אביב וחיפה מהווים החרדים כ-2%-4 מהאוכלוסייה, והדתיים מהווים כ-12% בתל אביב, וכ-13% בחיפה.
- שיעור החילונים והמסורתיים שאינם דתיים בירושלים עמד על 34%, והוא נמוך בהשוואה לשיעורם בישראל (67%) ובערים הגדולות – 86% בתל אביב, 83% בחיפה.

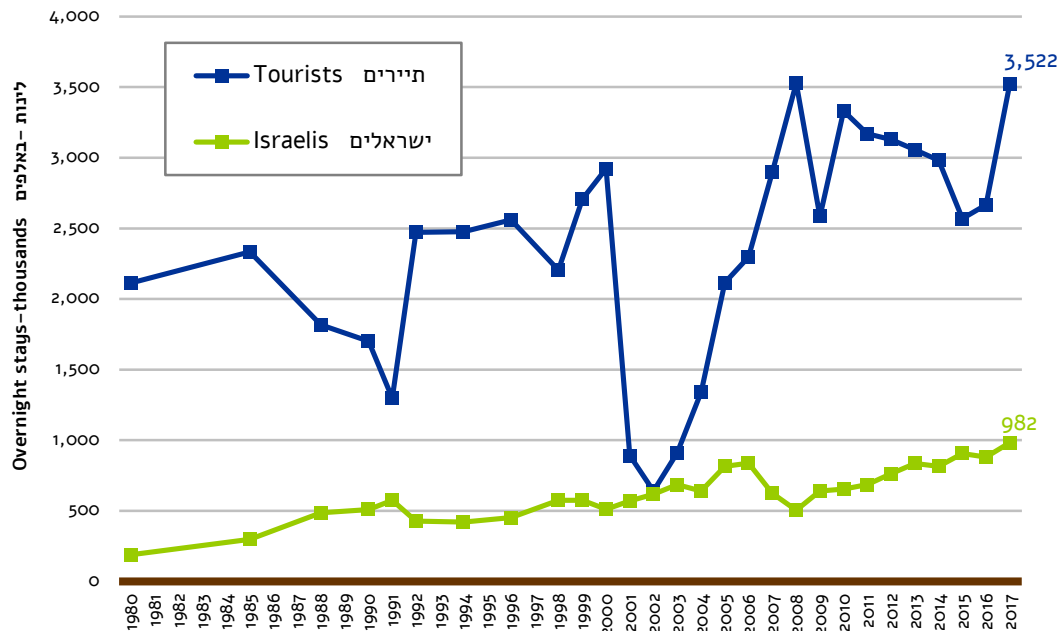
האוכלוסייה היהודית בגיל 20 ומעלה, בישראל, בירושלים, בתל אביב - יפו ובחיפה, לפי אופי הזהות הדתית, 2014-2016
Jewish Population aged 20 and Over, in Israel, Jerusalem, Tel Aviv - Yafo and Haifa, by Religious Identification, 2014-2016

תירות

- בשנת 2017 הפדיון ממלונות תירות בירושלים עמד על 2,045,217 אלפי ש"ח, 89% מהפדיון היה ממלונות במערב העיר. הפדיון בתל אביב היה גבוה במעט מזה שבירושלים ועמד על 2,185,045 אלפי ש"ח ובחיפה היה הפדיון בבתי המלון 307,457 אלפי ש"ח.
- מספר האורחים בשנת 2017 בבתי המלון בירושלים עמד על 1,653,900, שיא של כל הזמנים, מהם 65% תיירים מחו"ל ו-35% ישראלים.
- מספר הלינות בבתי המלון בירושלים עמד על 4,504,400 והן היוו 19% מהלינות בישראל.
- 78% מהלינות בירושלים הן של תיירים מחו"ל, שיעור גבוה מאוד ודומה לזה שבתל אביב (76%), בהשוואה ל-44% בישראל ו-49% בחיפה.
- בשנת 2017 היה מספר הלינות בירושלים 4,504,400 כלומר גידול של 27% משנת 2016. במערב ירושלים חל גידול של 26%, ובמזרח ירושלים חלה עלייה במספר הלינות, בשיעור של 32%.

לינות במלונות תיירות בירושלים, 1980-2017
Overnight-Stays in Tourist Hotels in Jerusalem, 1980-2017

- שיעור לינות התיירים מיבשת אמריקה מכלל הלינות של תיירים מחו"ל שהתארחו במלונות בשנת 2017 היה גבוה במיוחד בירושלים 51%, בישראל 38%, בתל אביב 37% ובחיפה 44%.
- שיעור לינות התיירים מאירופה מכלל הלינות של תיירים מחו"ל שהתארחו במלונות היה 28% בירושלים, בישראל 41%, בתל אביב 44% ובחיפה 31%.
- מספר הלינות הממוצע לאורח בבתי המלון של ירושלים עמד על 2.7 לינות. ממוצע לינות לאורח מחו"ל עמד על 3.3, נמוך יותר מממוצע הלינות ב-5 השנים שקדמו לכך בהן עמד הממוצע על 3.4 (2016-2012). מספר הלינות לאורח ישראלי עמד על 1.7.

מקור הנתונים: עיבודים לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ולנתוני משרד התיירות

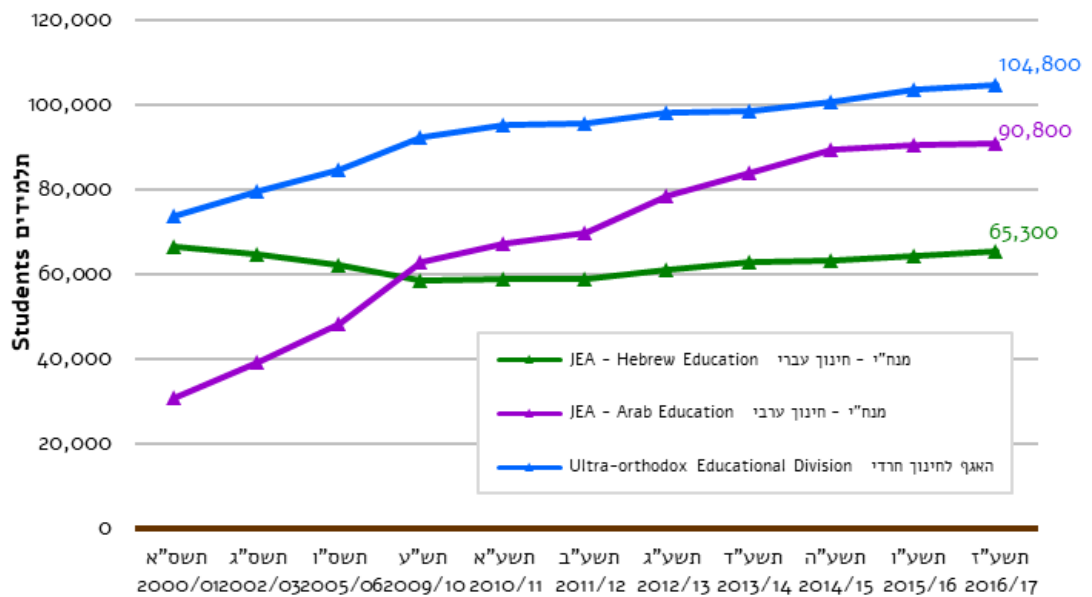
מערכת החינוך בירושלים תשע"ז/2016

- ייחודה של ירושלים הוא במגוון האנושי-תרבותי שלה, וכפועל יוצא מערכת החינוך שלה מגוונת.
- מערכת החינוך בירושלים היא הגדולה והמורכבת בישראל. לומדים בה כ-277,500 תלמידים (כולל כ-17,000 תלמידים בחינוך הערבי הפרטי).

תלמידים במערכת החינוך בירושלים לפי מגזר, תשס"א-תשע"ז
 Students in the Education System
 in Jerusalem by Sector, 2000/01-2016/17

חינוך עברי

- בחינוך העברי בירושלים למדו בשנת תשע"ז 170,100 תלמידים, 65,300 תלמידים (38%) לומדים בחינוך העברי הממלכתי והממלכתי-דתי במנהלה לחינוך ירושלים ו-104,800 תלמידים באגף לחינוך חרדי (מנח"ח) (62%).

כיתות א'-ו'

- במשך מספר שנים חלה ירידה הדרגתית באחוז התלמידים בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי מכלל התלמידים בחינוך העברי – כך למשל בשנת הלימודים תשנ"ח 1997/98, אחוז תלמידי כיתות א'-ו' בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי, מתוך כלל התלמידים בחינוך העברי, היה 49% ובחינוך החרדי היה 51%, והוא ירד בהדרגה ל-39% בתשס"ט (2008/9). בשנת הלימודים תשע"ז המשיך לגדול חלקם של התלמידים בחינוך החרדי, והוא עמד על 66% לעומת 34% בקרב התלמידים בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי.
- בחינוך הממלכתי דתי כבר למעלה מעשור ממשיך לעלות מספר התלמידים. בתשע"ז מספר התלמידים בכיתות א'-ו' בבתי הספר שבפיקוח ממלכתי דתי (12,600) היה גבוה מזה שבממלכתי (11,600). משנת תשע"ב חלה עלייה קלה במספר התלמידים בחינוך הממלכתי, זאת לאחר עשור וחצי של ירידה מתמדת.

תלמידים בכיתות א'-ו' בחינוך הממלכתי והממלכתי-דתי, תשנ"ח-תשע"ה

ממלכתי-דתי	חינוך דתי	חינוך ממלכתי	
10,700		16,100	תשנ"ח (1997/98)
9,800		13,900	תשס"ב (2001/02)

10,900	11,000	תשע"א (2010/11)
11,000	11,100	תשע"ב (2011/12)
11,500	11,300	תשע"ג (2012/13)
11,900	11,300	תשע"ד (2013/14)
12,200	11,400	תשע"ה (2014/15)
12,300	11,400	תשע"ו (2015/16)
12,600	11,600	תשע"ז (2016/17)

חינוך ערבי

- בחינוך הערבי (לא כולל חינוך פרטי) לומדים בשנת הלימודים תשע"ז 90,400 תלמידים.
- בעשור האחרון (תשס"ז-תשע"ז) גדל מספר התלמידים בחינוך הערבי העירוני והמוכר שאינו רשמי והוא עלה מ-60,700 ל-90,400.

מקור הנתונים: עיבודים לשנתון החינוך של עיריית ירושלים ולנתוני משרד החינוך

נתוני כלכלה (עסקים ותעסוקה)

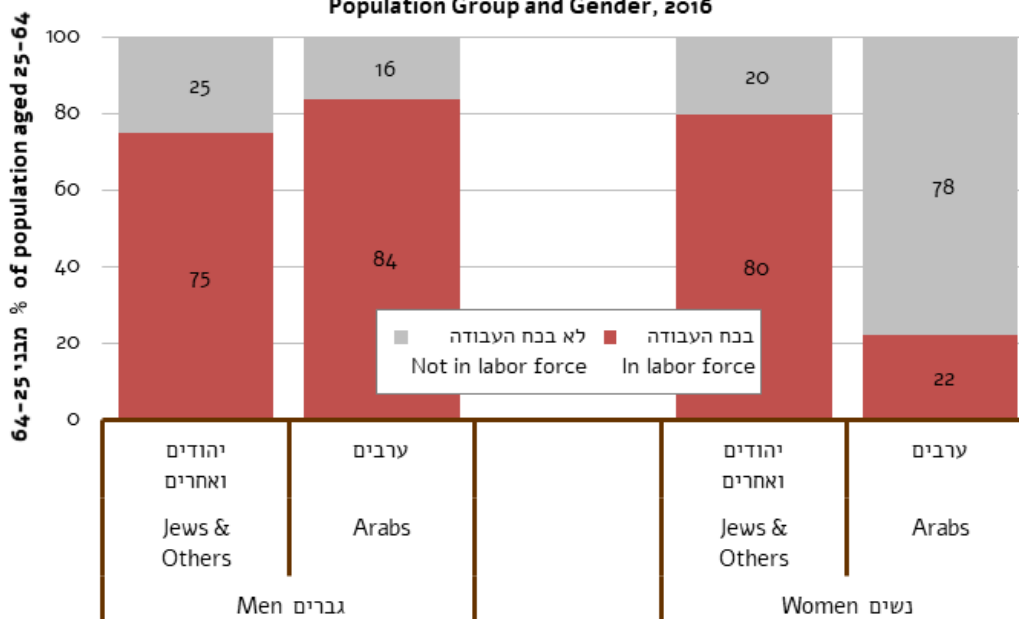
תעסוקה 2016

בשנת 2012 נערכו שינויים מהותיים בשיטת איסוף הנתונים ובהגדרת כח העבודה, על כן אין אפשרות להשוות בין נתוני התעסוקה 2016-2012 לנתונים משנים קודמות.

- בשנת 2016 עמד שיעור ההשתתפות בכח העבודה (עובדים ומי שאינם עובדים אך מחפשים עבודה מכלל בני 15+) בירושלים על 54% בהשוואה ל-66% בישראל. שיעור ההשתתפות הנמוך יחסית בירושלים נובע בעיקר משיעור השתתפות נמוך בקרב הגברים החרדים ובקרב הנשים הערביות, וכן בשל שיעור גבוה יחסית של בני 20-15 בירושלים שלומדים בבתי הספר, בישיבות או משרתים בצבא, ולכן אינם עובדים וכן לא מחפשים עבודה.
- שיעור ההשתתפות בכח העבודה משתנה מאוד בהתאם לגיל האוכלוסייה. בשנת 2016 שיעור ההשתתפות בכח העבודה בירושלים בקרב האוכלוסייה בגילאי העבודה העיקריים (בני 25-64) עמד על 68% והוא היה גבוה באופן משמעותי בהשוואה לשיעור ההשתתפות בכח העבודה של כלל האוכלוסייה בגילאי 15 ומעלה (54%). עם זאת, שיעור ההשתתפות בכח העבודה העיקריות בגילאי העבודה העיקריים (68%) היה נמוך באופן משמעותי מזה שבישראל (81%), בתל אביב (88%) ובחיפה (85%).
- שיעור ההשתתפות בכח העבודה בקרב האוכלוסייה היהודית בירושלים בגילאי העבודה העיקריים (25-64) היה 77%. שיעור ההשתתפות בכח העבודה בקרב האוכלוסייה הערבית בירושלים בגילאי העבודה העיקריים (25-64) היה 52%

בני 25-64 בירושלים, לפי שיעור השתתפות בכוח העבודה,
 קבוצת אוכלוסייה ומגדר, 2016
 Population Aged 25-64 in Jerusalem, by Rate of Participation in Labor Force,
 Population Group and Gender, 2016

תעסוקה לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר

- שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקרב הגברים בירושלים בגילאי העבודה העיקריים (78%) נמוך מזה שבקרב הגברים בישראל (86%).
- שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקרב הנשים בירושלים בגילאי העבודה העיקריים (58%) נמוך מזה שבקרב הנשים בישראל (76%).
- שיעור ההשתתפות בכוח העבודה של נשים יהודיות בירושלים בגילאי העבודה העיקריים (79%) גבוה מזה של גברים יהודים (74%). בישראל המצב שונה ושיעור השתתפות של הנשים (84%) נמוך במעט מזה של הגברים (87%).
- שיעור ההשתתפות בכוח העבודה של נשים ערביות בירושלים בגילאי העבודה העיקריים נמוך מאוד (22%) והוא נמוך מזה של גברים ערבים (84%). גם בישראל שיעור ההשתתפות של הנשים הערביות (35%) נמוך מזה של הגברים (81%).
- שיעור ההשתתפות בכוח העבודה של הגברים הערבים בירושלים גבוה מזה של הגברים היהודים בירושלים (84% לעומת 74%). בישראל המצב הפוך - שיעור ההשתתפות של הגברים הערבים נמוך משיעור ההשתתפות של הגברים היהודים (81%-87% בהתאמה).

שיעור ההשתתפות בכוח העבודה בקרב האוכלוסייה בגילאי העבודה העיקריים (25-64)
 בישראל ובירושלים, לפי קבוצת אוכלוסייה ומגדר, 2016

ירושלים			ישראל			
ערבים	יהודים	סך הכל	ערבים	יהודים	סך הכל	
52%	77%	68%	58%	86%	81%	סך הכל
84%	74%	78%	81%	87%	86%	גברים
22%	79%	58%	35%	84%	76%	נשים

- מספר המועסקים בירושלים (בני 15 ומעלה) עמד בשנת 2016 על 329,100 והם היוו כ-8.8% מכלל המועסקים בישראל. בתל אביב היה מספר המועסקים גדול מזה שבירושלים - 420,000 (11.2% מכלל המועסקים בישראל) ובחיפה היו 176,600 מועסקים (4.7% מכלל המועסקים בישראל). לשם השוואה אוכלוסיית ירושלים מהווה 10% מכלל אוכלוסיית ישראל, אוכלוסיית תל אביב מהווה 5% ואוכלוסיית חיפה 3%.
- 42% מהמועסקים בעיר עבדו בשירות הציבורי - מינהל מקומי וציבורי, ביטחון, בריאות, חינוך, רווחה וסעד (33% בישראל, 21% בתל אביב), 2% בבנקאות, ביטוח ופיננסים (3% בישראל, 9% בתל אביב) ו-6% עבדו בשירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים (7% בישראל, 15% בתל אביב).
- 88% מהמועסקים תושבי ירושלים עבדו בירושלים, בהשוואה ל-72% מהמועסקים תושבי חיפה שעבדו בעירם, ו-65% מהמועסקים תושבי תל אביב שעבדו בעירם.
- מקרב כלל המועסקים בירושלים 77% היו תושבי ירושלים ורק 0.6% היו תושבי תל אביב. בתל אביב לעומת זאת, רק 39% מהמועסקים הם תושבי תל אביב ו-0.6% תושבי ירושלים. בחיפה 55% מהמועסקים היו תושבי חיפה.
- שיעור ההשתתפות בכח העבודה עולה עם העלייה ברמת ההשכלה. בירושלים ניתן לראות זאת, כאשר שיעור ההשתתפות בכח העבודה בגילאי העבודה העיקריים הוא הגבוה ביותר בקרב בעלי תואר שלישי (92%), אחר כך בעלי תואר שני (88%), ראשון (80%) ובעלי תעודה על תיכונת (76%).

שיעור ההשתתפות בכח העבודה בירושלים לפי תעודה אחרונה

(מתוך האוכלוסייה בגילאי העבודה העיקריים - בני 25-64), 2016

תואר	שיעור השתתפות בירושלים
תעודת בגרות	65%
תעודה על תיכונת	76%
תואר אקדמי ראשון	80%
תואר אקדמי שני	88%
תואר אקדמי שלישי	92%

- קיים הבדל משמעותי בשיעורי ההשתתפות בכח העבודה בין בוגרי מוסדות חינוך מסוגים שונים. בירושלים, שיעור ההשתתפות (בגילאי 25-64) הגבוה ביותר נרשם בקרב בוגרי מוסדות להשכלה גבוהה: אקדמיים (82%), על-תיכוניים שאינם אקדמיים (77%), ובתי מדרש למורים ולגננות (74%). בקרב בעלי השכלה תיכונית נרשם שיעור השתתפות של 62%. שיעור נמוך במיוחד של השתתפות בכח העבודה נרשם בקרב בעלי השכלה יסודית או חטיבת ביניים (43%) ובקרב בוגרי ישיבה (42%).

מקור הנתונים: עיבודים לנתוני סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

עסקים 2016 (עסקים המשלמים מע"מ)

- בשנת 2016 פעלו בירושלים כ-39,100 עסקים והם היוו כ-7% מכלל העסקים בישראל. בתל אביב פעלו 71,400 עסקים (13% מכלל העסקים בישראל) ובחיפה פעלו 21,500 (4% מכלל העסקים בישראל).
- בשנת 2016 נמחצת מהעסקים הפעילים בירושלים (53%) העסיקו עובדים שכירים (20,900 עסקים), מהם כ-66% היו עסקים קטנים שהעסיקו 1-4 עובדים שכירים (13,800 עסקים).
- במהלך שנת 2016 נפתחו בירושלים 3,500 עסקים חדשים, ונסגרו 2,800 עסקים. ההפרש בין מספר הפתיחות למספר הסגירות (השינוי נטו) של העסקים בירושלים היה חיובי ועמד על +700 עסקים. באותה שנה השינוי בתל אביב היה +1,200 עסקים חדשים ובחיפה +200.

פתיחה, סגירה ושינוי נטו של עסקים בירושלים, 2009-2016

שנה	פתיחה	סגירה	שינוי נטו
2009	2,900	2,500	+400
2010	3,200	2,700	+500
2011	3,200	2,600	+600
2012	3,200	2,900	+300
2013	3,300	2,550	+750
2014	3,400	2,800	+600
2015	3,400	2,500	+900
2016	3,500	2,800	+700

שינוי נטו של פתיחה וסגירה של עסקים בישראל, בירושלים ובתל אביב, 2009-2016

שנה	ישראל	ירושלים	תל אביב
2009	+9,000	400+	+1,500
2010	+12,500	500+	+1,900
2011	12,200+	600+	+2,100
2012	+10,100	300+	+900
2013	8,700+	750+	+800
2014	10,450+	600+	+900
2015	+13,800	+900	+1,600
2016	+13,500	+700	+1,200

שרידות עסקים

- 60% מכלל העסקים שנפתחו בשנת 2012 בירושלים המשיכו לפעול עד שנת 2016, שיעור דומה לזה של תל אביב (60%) לחיפה, ולישראל (59%).
- שיעורי השרידות הגבוהים ביותר בירושלים (עסקים ששרדו לאורך 4 שנים) נרשמו בענף השירותים הפיננסים ושירותי הביטוח (75%) בענף השירותים המקצועיים, המדעיים והטכניים (73%) בענף התעשייה, הכרייה והחציבה (73%) ובענף החינוך (71%). ענפים אלו נהנו מאחוזי שרידות גבוהים גם בישראל (67%, 67%, 66% ו-63% בהתאמה) ובתל אביב (66%, 66%, 68% ו-64% בהתאמה).

שרידות עסקים שהוקמו בשנת 2012 בישראל, בירושלים, בתל אביב ובחיפה, 2013-2016

שנה	ישראל	ירושלים	תל אביב	חיפה
2013	88%	89%	90%	88%
2014	75%	77%	76%	74%

65%	67%	67%	66%	2015
59%	60%	60%	59%	2016

השכלה גבוהה – תשע"ז (2016/2017)

- במוסדות להשכלה גבוהה בירושלים למדו 37,300 סטודנטים, שהיוו 16.1% מכלל הסטודנטים בישראל. 19,800 סטודנטים למדו באוניברסיטה העברית שהיוו כ-53% מכלל הסטודנטים בירושלים, 12,000 למדו בשמונה מכללות אקדמיות (32%) ו-5,500 למדו בחמש מכללות אקדמיות לחינוך (15%).
- התפלגות הסטודנטים לפי תארים מלמדת שמתוך 37,300 סטודנטים שלמדו במוסדות האקדמיים בירושלים 71% למדו לתואר ראשון, 22% למדו לתואר שני, 6% למדו לתואר שלישי ופחות מאחוז למדו לתעודת הוראה.
- בשנת תשע"ז (2016/2017) למדו באוניברסיטה העברית כ-19,800 סטודנטים, 57% מהם למדו לתואר ראשון, 24% לתואר שני, 11% לתואר שלישי ופחות מ-1% לתעודת הוראה.
- התפלגות הסטודנטים באוניברסיטה העברית לפי פקולטות היא כדלהלן: 24% במדעי החברה, 19% במדעי הרוח, 22% במדעי הטבע ובמתמטיקה, 18% ברפואה (כולל מקצועות עזר לרפואה), 9% בחקלאות, 6% במשפטים ו-2% בהנדסה ואדריכלות.

מקור הנתונים: עיבודים לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

דיור ובינוי 2017

- בשנת 2017 הסתיימה בירושלים בנייתן של 3,928 יחידות דיור. שנה זו ממשיכה את מגמת העלייה במספר היחידות שבנייתן הסתיימה. זאת לאחר מספר שנים בהן נרשמה ירידה במספר יחידות הדיור שבנייתן הסתיימה מדי שנה.
- בשנת 2017 מספר יחידות הדיור שבנייתן הסתיימה בירושלים מהווה 8.2% מיחידות הדיור שהסתיימה בנייתן בישראל.
- כ-12% מהדירות שבנייתן הסתיימה היו בשכונת הר-חומה, 11% בבית חנינא, 8% ברוממה, 8% בתלפיות וארנונה ו-6% בשכונת בית וגן.
- כ-12% מהתחלות הבנייה של דירות היו בשכונת בית חנינא, 6% ברמות אלון, 5% ברסקו וגבעת מרדכי ו-5% בצור-באהר ואום-טובא.
- כמו בישראל, שיעור הדירות הקטנות הנבנות בירושלים קטן. דירות בנות ו-3 חדרים היוו רק 14% מיחידות הדיור שבנייתן הסתיימה בשנת 2017 (7% בישראל). אך לעומת ישראל, שיעורן של הדירות הבינוניות, בנות 4 חדרים גדול - 55% מגמר הבנייה בשנת 2017 בירושלים, לעומת 41% בישראל. גמר הבנייה של הדירות הגדולות, בנות 5 חדרים ומעלה נמוך בירושלים (31%) ביחס לישראל (52%).
- ברבעון האחרון של שנת 2017 (אוקטובר-דצמבר) היה המחיר הממוצע לדירה בת 3.5-4 חדרים בירושלים 2,164,200 ש"ח. מחיר דירה בת 3.5-4 חדרים בירושלים גבוה מהמחיר בישראל (1,455,400 ש"ח) ונמוך מזה של תל אביב (3,457,800 ש"ח).
- שכר הדירה הממוצע לדירה בת 3.5-4 חדרים בירושלים עמד בשנת 2017 על 4,739 ש"ח, והוא גבוה בהשוואה לישראל (4,199 ש"ח) ולחיפה (3,156 ש"ח) אך נמוך מזה שבתל אביב (6,573 ש"ח).

גודל דירות (2017)

- שטח הדירה הממוצע בירושלים - 82 מ"ר.
- שכונות יהודיות: שטח הדירה הממוצע הקטן ביותר: גבעת המטוס - 35 מ"ר, זכרון יוסף - 47 מ"ר, קטמון ט' - רחוב בר-יוחאי - 48 מ"ר.

שטח הדירה הממוצע הגדול ביותר: דרך החורש ברמות (146 מ"ר), מוצא תחתית ורמת מוצא (130 מ"ר), מלחה (128 מ"ר) ואזור רח' אברהם רפול בפסגת זאב (127 מ"ר).

- שבונות ערביות: שטח הדירה הממוצע הקטן ביותר: מחנה פליטים שועפט-35 מ"ר, הרובע המוסלמי - 46 מ"ר, הרובע הנוצרי - 46 מ"ר, הרובע הארמני - 62 מ"ר ובסילוואן - 64 מ"ר.
שטח הדירה הממוצע הגדול ביותר: בית חנינא - 95 מ"ר, כפר עקב - 90 מ"ר וענאתה החדשה - 87 מ"ר.

